

International Professional
Practices Framework

Prováděcí směrnice

Etický kodex – Kompetentnost

4. Zásada Etického kodexu IIA: Kompetentnost

Při poskytování služeb interního auditu uplatňují interní auditoři potřebné vědomosti, dovednosti a zkušenosti.

Pravidla jednání

Interní auditoři:

- 4.1. Budou poskytovat pouze takové služby, pro které mají nezbytné vědomosti, dovednosti a zkušenosti.
- 4.2. Budou všechny své služby provádět v souladu s Mezinárodními standardy pro profesní praxi interního auditu.
- 4.3. Budou soustavně zdokonalovat svou odbornost, kvalitu a účinnost jimi poskytovaných služeb.

Začínáme

Mezinárodní standardy pro profesní praxi interního auditu vyžadují soulad s Etickým kodexem, který se skládá ze 4 zásad. Každá zásada je doplněna pravidly jednání, která musí interní auditoři naplňovat, aby náležitě prokázali danou zásadu. Cílem této prováděcí směrnice je ukázat, jak dosáhnout souladu se zásadou kompetentnosti.

IPPF obsahuje Závazné a Doporučené směrnice, které slouží k další podpoře naplňování Etického kodexu. Důležitost zásady kompetentnosti je prokázána jejím zahrnutím nejen v Etickém kodexu, ale také v Hlavních principech profesní praxe interního auditu a ve *Standardech*.

Etický kodex platí jak pro jednotlivce, tak pro entity, které provádějí služby interního auditu. Toto tvrzení je zvláště případné pro zásadu kompetentnosti a její pravidla jednání. Například Pravidlo 4.2 říká, že služby interního auditu musí být prováděny v souladu se *Standardy*. Několik standardů výslovně platí pro interní auditory jako jednotlivce. Ostatní standardy platí pro útvar interního auditu jako celek nebo popisují

odpovědnosti vedoucího interního auditu (CAE). Interní auditoři jako jednotlivci jsou odpovědní za svůj vlastní soulad se zásadou kompetentnosti, pravidly jednání a souvisejícími standardy a za získávání vědomostí, dovedností a zkušeností potřebných pro výkon svých odpovědností a za soustavné zdokonalování své odbornosti a kvality služeb. Nicméně CAE je odpovědný za zajištění kompetentnosti interního auditu jako celku.

Přístupy využívané pro realizaci

Vedoucí interního auditu

Odpovědnosti CAE týkající se kompetentnosti interního auditu jsou podrobně obsaženy ve Standardu 1210 – Odbornost, Standardu 1210.A1, Standardu 2030 – Řízení zdrojů a Standardu 2050 – Koordinace a možnost spolehnout se. Aby dosáhl souladu s uvedenými požadavky, CAE by měl připravit personální strategii, která zahrnuje nástroje a procesy pro pravidelné hodnocení kompetentnosti jednotlivých interních auditorů, interního auditu jako celku a všech poskytovatelů ujišťovacích a poradenských služeb, na jejichž práci se interní audit spoléhá.

CAE by měl připravit přehled dovedností a zkušeností jednotlivých auditorů, sladit ho s kompetentnostmi potřebnými pro naplnění plánu interního auditu a identifikovat všechny mezery v pokrytí. CAE může vyřešit nedostatky zajištěním školení nebo mentoringu, rotací pracovníků interního auditu, zapojením hostujících auditorů a/nebo najmutím externích poskytovatelů služeb.

Aby podpořil jednotlivé interní auditory při naplňování Pravidla 4.3 – soustavné zdokonalování své odbornosti, kvality a účinnosti jimi poskytovaných služeb – by CAE měl připravit zásady a postupy, které zahrnují pravidelné posuzování individuální výkonnosti (např. ročně nebo půlročně). Tato posouzení mohou zahrnovat srovnání s obdobným externím subjektem (benchmarking) a/nebo posouzení klíčových indikátorů výkonnosti. CAE by také měl podporovat příležitosti pro vzdělávání a školení ve všech případech, kdy je to možné (např. účast na profesních konferencích a seminářích a snaha získat profesní certifikace).

Aby podporoval soustavné zdokonalování útvaru interního auditu jako celku, CAE by měl zavést program pro zabezpečení a zvyšování kvality, který je upraven ve standardech řady 1300. CAE dále může využít Kompetenční rámec IIA pro srovnání vyspělosti útvaru interního auditu a postupovat směrem k jejímu průběžnému zvyšování. Spolu tyto prvky mohou fungovat synergicky a podporovat útvar interního auditu při dodržování a podpoře Etického kodexu IIA a *Standardů*.

Jednotliví interní auditoři

Zavedení Pravidla 4.1 vyžaduje, aby se interní auditoři zapojovali pouze do těch služeb, pro které mají nezbytné znalosti, dovednosti a zkušenosti. Standard 1210 – Odbornost a jeho doprovodné prováděcí směrnice vysvětlují tyto vlastnosti a způsob, jakým je interní auditoři mohou budovat a udržovat. Standard 1210.A2 blíže vymezuje odbornost interního auditu ve vztahu k podvodu a Standard 1210.A3 ukazuje odbornost

interního auditu související s klíčovými IT riziky a řídicími a kontrolními mechanismy a dostupné softwarově podporované auditní postupy.

Pro získání detailního poznání své úrovně kompetentnosti, odbornosti a účinnosti a pro nalezení oblastí pro možný růst, by interní auditoři měli pravidelně provádět sebehodnocení. Kompetenční rámec IIA může být pro tento účel vhodným porovnávacím nástrojem. Dále by interní auditoři měli usilovat o konstruktivní zpětnou vazbu od svých kolegů, od osob jmenovaných pro dohled nad zakázkou a od CAE. Zpětná vazba může být poskytována v průběhu zakázek, v průběhu prověření pracovní dokumentace supervizorem (osobou jmenovanou pro dohled nad zakázkou) a/nebo po ukončení zakázek. Tato zpětná vazba může zahrnovat kombinaci neformální komunikace a formalizovaných procesů stanovených CAE. Celková pracovní výkonnost jednotlivých interních auditorů může být posuzována v pravidelných intervalech, například ročně nebo půlročně.

Interní auditoři, kteří mají na starosti plánování jednotlivých zakázek, musí určit schopnosti a dovednosti potřebné pro dosažení cílů zakázky (Standard 2230 - Rozvržení zdrojů v rámci zakázky). Interní auditoři provádějící zakázku mohou, v rámci pracovní dokumentace, dokumentovat svá zdůvodnění pro rozvržení zdrojů. Pokud nejsou k dispozici vhodné a dostatečné zdroje, interní auditoři by měli tuto situaci konzultovat s CAE a dokumentovat výsledky této konzultace. Může být nezbytné získat dodatečné zdroje mimo útvar interního auditu. Prováděcí směrnice 1210 – Odbornost poskytuje více doporučení.

Interní auditoři mohou budovat své schopnosti využíváním příležitostí pro vzdělávání a mentoring a využíváním zkušeností s prací pod dohledem jiné osoby. Tento přístup jim umožní rozšířit dovednosti. Zakázky interního auditu s řádně prováděným dohledem hrají významnou roli při podpoře rozvoje interních auditorů, protože většina útvarů interního auditu disponuje omezenými zdroji.

Například, interní auditor může disponovat podrobnými znalostmi rizik, hodnocení rizik, kontrolních a řídicích mechanismů a postupů interního auditu, ale může mu chybět odborná znalost ve specializovaných oblastech nebo procesech, které jsou předmětem hodnocení. V takovém případě může interní auditor spolupracovat s vhodným odborníkem na danou problematiku, aby lépe pochopil tuto oblast nebo proces a aby si vybudoval relevantní podnikatelský přístup a rozhodování.

Na druhou stranu, některým odborníkům přijatých pro jejich rozsáhlé odborné znalosti určitých oblastí nebo procesů mohou chybět odborné dovednosti interního auditu. V tomto případě, zkušený interní auditor (např. osoba jmenovaná pro dohled nad zakázkou) by měl úzce spolupracovat s těmito odborníky, aby zajistil, že zakázka je prováděna s dostatečnou úrovní kompetentnosti interního auditu. Oba přístupy pomohou zvýšit podnikatelské a organizační znalosti interních auditorů a přispět k rozšíření podnikatelského přístupu a rozhodování a k získání strategického porozumění podstatě věci.

Pravidlo 4.3 vyžaduje, aby interní auditoři soustavně zdokonalovali svou odbornost, kvalitu a účinnost jimi poskytovaných služeb. Tento požadavek je znovu opakován ve Standardu 1230 – Průběžný profesní rozvoj, který v souvisejících prováděcích směrnících poskytuje možnosti pro naplnění tohoto požadavku. Jednotliví interní auditoři nesou odpovědnost za provádění nezbytných kroků pro získání vyžadovaného počtu hodin průběžného profesního vzdělávání a rozvoje (CPE/CPD). Aby sledovali svůj pokrok, interní auditoři mohou

vytvořit a průběžně aktualizovat plány svého profesního rozvoje.

Odborníci by si měli být vědomi aktuálních požadavků pro udržování aktivního stavu všech titulů, které jim byly uděleny. Nesplnění těchto požadavků může ohrozit povolení používat tyto tituly do doby, než je nedostatek odstraněn. Většina certifikací a kvalifikací, jako například certifikace a kvalifikace udělované IIA, vyžadují absolvování etického školení a průběžného profesního vzdělávání/rozvoje.

Přístupy využívané pro prokázání souladu

Vedoucí interního auditu

CAE může prokázat soulad se zásadou kompetentnosti dokumentovaným hodnocením schopností interních auditorů a ostatních poskytovatelů ujišťovacích a poradenských služeb, na jejichž práci se útvar interního auditu spoléhá. Soulad může být také prokázán dokumentovaným plánem interního auditu, přehledem schopností nezbytných pro naplnění tohoto plánu a související analýzy rozdílů. CAE může ukázat, že udržuje prostředí, v kterém jsou podporovány schopnosti a průběžně zdokonalovány odbornost, kvalita a účinnost. Toto může být prokázáno splněním následujících požadavků:

- Zdroje jsou správně přiřazeny k zakázkám a je nad nimi vykonáván dohled.
- Od subjektů zainteresovaných na činnosti interního auditu je vyžadována zpětná vazba, která je dostatečně zohledňována.
- Pravidelné hodnocení výkonnosti interních auditorů je prováděno.
- Příležitosti pro školení, mentoring a profesní vzdělávání jsou poskytovány.
- Program pro zabezpečení a zvyšování kvality je aktivní.
- Služby interního auditu jsou poskytovány v souladu se Závaznými směrnici IPPF.

Jednotliví interní auditoři

Znalosti, dovednosti a zkušenosti jednotlivých interních auditorů mohou být prokázány jednak kvalifikacemi, které jsou osvědčeny tituly, jako např. univerzitní tituly a certifikace, a také profesní historií uvedenou v životopise interního auditora, který by CAE a/nebo oddělení lidských zdrojů dané organizace měli mít k dispozici. Dále mohou interní auditoři vést dokumentaci provedených sebehodnocení dovedností, plánu profesního rozvoje a dokumentaci o dokončení kursů nebo školení průběžného profesního vzdělávání/rozvoje.

Interní auditoři mohou také poskytnout důkaz o svých dosavadních zkušenostech – např. specifických pracovních úkolech (tj. „školení při práci“ – on-the-job training) nebo dobrovolnictví v profesních organizacích – pro rozšíření svých schopností. Účast v profesním vzdělávání a jeho dokončení, ať se jedná o nové certifikace nebo průběžné profesní vzdělávání, dále prokazuje závazek interního auditora průběžně

zdokonalovat svou odbornost, kvalitu a účinnost jím poskytovaných služeb.

Uplatnitelnost a vymahatelnost etického kodexu

Interní auditoři si jsou vědomi, že Etický kodex se vztahuje jak na organizační útvary, tak na jednotlivce, kteří poskytují služby interního auditu. V případě členů IIA, držitelů nebo uchazečů o profesní certifikace IIA, porušení Etického kodexu budou vyhodnocena a následně bude postupováno dle Stanov a Administrativních směrnic IIA. Neuvedení určitého druhu jednání v Pravidlech jednání nevylučuje, aby takové jednání bylo považováno za nepřijatelné nebo diskreditační. Proto se člen, držitel certifikace nebo uchazeč o ni mohou stát subjektem disciplinární akce, která se vztahuje k jednání, které není explicitně definováno v Pravidlech jednání.

O Institutu

The Institute of Internal Auditors (The IIA) je nejvíce uznávanou autoritou, vzdělávací institucí a poskytovatelem standardů, doporučení a certifikací pro profesi interního auditu. Založen v roce 1941. The IIA dnes poskytuje servisní služby pro více než 190 000 členů ve více než 170 zemích a teritoriích. Globální centrála organizace sídlí v Lake Mary, Fla. Pro další informace navštivte www.globaliia.org.

O Prováděcích směrnících

Prováděcí směrnice, které jsou součástí Mezinárodního rámce profesní praxe IIA® (IPPF®), poskytují Doporučené pokyny (nepovinné) pro profesi interního auditu. Jsou navrženy s cílem napomáhat jak interním auditorům, tak útvarům interního auditu při zdokonalování svých schopností dosahovat souladu s *Mezinárodními standardy pro profesní praxi interního auditu*.

Prováděcí směrnice popisují přístupy a činnosti, které mohou být využity pro zavedení Závazných směrnic IIA., ale neposkytují podrobný popis programů, procesů, postupů nebo nástrojů.

Závazné směrnice poskytované IIA jsou dostupné na naší webové stránce www.globaliia.org/standards-guidance

Prováděcí směrnice přeložené do českého jazyka jsou dostupné na webu Českého institutu interních auditorů www.interniiaudit.cz.

O Etickém kodexu IIA

Etický kodex IIA se skládá ze dvou významných částí:

- Čtyř základních zásad pro profesi a praxi interního auditu.
- Pravidel jednání stanovených pro každou ze základních zásad, která popisují normy chování očekávaného od interních auditorů.

Cílem Etického kodexu IIA je podpora etické kultury v profesi interního auditu.

Úplné znění Etického kodexu je k dispozici na <https://na.theiia.org/standards-guidance/mandatory-guidance/Pages/Code-of-Ethics.aspx>.

Omezení odpovědnosti

IIA publikuje tento dokument pro informační a vzdělávací účely. Tento pomocný materiál není určen pro nalezení rozhodujících odpovědí na konkrétní individuální situaci. IIA doporučuje ve všech případech specifických situací vyhledat radu nezávislého odborníka. IIA nepřijímá žádnou odpovědnost za situace, kdy je výhradně spoléháno na tyto směrnice.

Copyright

Copyright © 2019 by The Institute of Internal Auditors, 1035 Blvd, Suite 401, Lake Mary, Florida 32746, USA. Veškerá práva vyhrazena.

„Vlastníkem autorských práv, kterým je The Institute of Internal Auditors, 1035 Blvd, Suite 401, Lake Mary, Florida 32746, USA, bylo uděleno povolení k uveřejnění tohoto překladu, který ve všech významných ohledech reprezentuje původní text, s výjimkou případů schválených změn. Žádná část tohoto dokumentu nesmí být v jakékoliv formě kopírována, ukládána v jiném vyhledávacím systému nebo přenášena elektronickým, mechanickým, fotokopírovacím, nahrávacím či jiným způsobem, bez předchozího písemného souhlasu IIA, Inc.“

K získání povolení k reprodukci tohoto materiálu prosím kontaktujte guidance@theiia.org.

Copyright® 2019 Český institut interních auditorů. Do českého jazyka přeložil Český institut interních auditorů (ČIIA), Institut IIA. K získání povolení k reprodukci tohoto materiálu prosím kontaktujte ciiia@interniiaudit.cz. ČIIA publikuje tento dokument pro informační a vzdělávací účely. Tento pomocný materiál není určen pro nalezení rozhodujících odpovědí na konkrétní individuální situaci. ČIIA doporučuje ve všech případech specifických situací vyhledat radu nezávislého odborníka. ČIIA nepřijímá žádnou odpovědnost za situace, kdy je výhradně spoléháno na tyto směrnice.